

Прийнято закон про єдине громадянство

Київ. — Верховна Рада ухвалила 30-го жовтня закон, який забороняє в Україні подвійне громадянство, повідомив 4-го листопада «ОМРІ Делі Дайджест», покликаючись на українські засоби масової інформації.

Згідно з новим законом, кожна особа, яка бажає набути громадянство України, повинна відмовитися від усіх інших громадянств. Попередній закон, ухвалений 1991 року, дозволяв подвійне громадянство за умови існування між двома країнами договору про таке грома-

дянство. З Росією подібного договору не було.

Рішення Верховної Ради викликало незадоволення лівих і кримських проросійських сил, які домалювали введення українсько-російського громадянства, особливо в регіонах, де проживає багато росіян.

Згідно з новим законом, кожен, хто мешкає в Україні від 1991 року може стати її громадянином. Особи, які мешкають за кордоном, теж можуть набути громадянство, якщо доведуть своє українське походження.

Парламент стурбований рівнем злочинності

Київ. — На другий день після виступу депутата Євгена Шербаня, 5-го листопада, Верховна Рада провела День Уряду, на якому визнала незадовільно боротьбу з організованою злочинністю.

«Державна програма боротьби зі злочинністю в Україні зазнала краху», — сказав у своєму виступі Григорій Омелюченко, член Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Інші депутати більшою чи меншою мірою також висловили занепокоєння криміногенною ситуацією в Україні.

Засідання почалося із вшанування хвилиною мовчання пам'яті Є. Шербаня, після чого перед депутатами виступили представники правоохоронних органів.

Голова Служби Безпеки України Володимир Радченко сказав, що коли ситуація із злочинністю не зміниться, то Україна незабаром перетвориться на концентраційний табір. За його словами сьогодні біля 40 відсотків молоді зайнято в тійовій економіці і біля 240,000 осіб відбувають покарання за економічні злочини. В. Радченко також нагадав про те, якими в 1995-96 роках ліквідовано 40 злочинних формувань, а 240 перебувають у постійно-військовій полі зору СБУ. Щодо вбивства Є. Шербаня, В. Радченко заявив: «Ми не можемо попередити можливі злочини, хоча зробимо все для цього».

Голова Комісії із законності і правопорядку Олександр Жир назвав вбивство Є. Шербаня відкритим викликом суспільству з боку кримінальних організацій і зробив

висновок, що «центральної владі не вдалося в повному обсязі зупинити злочинність в Україні». Він також навіс статистичні дані, згідно з якими у 1993 році в Україні було скоєно 539,000 злочинів, у 1994 — 573,000, а в 1995 — 641,000.

Депутат Г. Омелюченко, який раніше вимагав опублікування декларації про прибутки Президента, гостро скритикував найвищих урядовців. Він заявив, що вони не витримали іспиту на порядність і чесність. «Про це говорить і те, що вони відмовилися подавати декларації про свої доходи», — сказав він, зазначивши, що Президент, Кабінет Міністрів і частина депутатів дивляться крізь пальці на дотримання законності в державі.

Міністр закордонних справ Юрій Краченко покаркався на брак фондів і тяжкий матеріальний стан, які не дозволяють міліції виконувати належну свою працю.

Секретар Національної Ради Безпеки Володимир Горбулін сказав, що міліція в колишньому СРСР дбала тільки про комуністичну номенклатуру і виявляла зовсім неготову до служби в незалежній Україні. За його словами, правоохоронні органи тільки тепер починають приділяти увагу безпеці звичайного громадянина.

Депутати 237 голосами ухвалили постанову про створення тимчасової комісії для розслідування замахів на державних осіб. Комісія має доповісти Верховній Раді про результати розслідування до 1-го лютого наступного року.

Є. Марчук критикує внутрішню політику

Київ. — Звіт керівників силових структур України перед Верховною Радою був непрофесійним і нечесним. Таку думку висловив під час зустрічі з журналістами в кулуарах українського парламенту депутат Євген Марчук. За його словами, керівники МВС та СБУ навели депутатам статистичні дані, які не відзеркалюють дійсний стан боротьби з організованою злочинністю в Україні.

«Зауважте, ніхто навіть не згадав про існування закону про боротьбу з корупцією», — сказав Є. Марчук. — Дивус я те, що вбивство у Донбасі народного депутата Євгена Шербаня не знайшло відображення у виступах-звітах. А, тим часом, це було не звичайне вбивство. Його вчинили навіс «демонстративно-показово», аби залучити парламентаристів».

На думку колишнього прем'єр-міністра, вбивство Є. Шербаня стало ще однією ланкою в ланцюгу державної політики «зумисної неспроможності» організованої злочинності.

«До неких подібних політ належить замах на депутата Бортника, на прем'єр-міністра Павла Лазаренка; силові дії проти деяких редакцій українських засобів масової інформації», — сказав Є. Марчук.

Правохоронні органи навіть на 50 відсотків, а тому правохоронні «відкри-

за те, що вона щось «не так» сказала, забираючи в неї ліцензію? — запитав Євген Марчук. — Тут є над чим серйозно замислитися і Президентіві, і парламенту, і «четвертій домені», бо йдеться не просто про негативні, а про небезпечні явища».

Є. Марчук заявив, що вбивство Є. Шербаня не можна оцінити інакше, ніж політичне. «Неприпустимий цинізм тих, хто одразу «класифікував» трагедію, як «кримінальні розбірки клявінів», — сказав Є. Марчук. — Навіть у кримінальному судочинстві народний депутат за статусом є державним діячем, а посягання на його життя — безумовно, політичне вбивство. Якщо це навіть і пов'язано певною мірою з комерційною діяльністю, то згадаймо: така діяльність — економіка, а серйозні економічні структури — це, знову ж, політика...».

Почини політичних вбивств в Україні, на думку Є. Марчука, криються «ще в ті часи, коли нам у спадок залишилися гігантські структури — й військові, і політичні. Хоч вони й скоротилися, але йні в державі немає фінансової можливості їх належне забезпечення. Сьогодні феноменом незалежної держави є держава проти-

гом 3-4 років не фінансує правоохоронні органи навіть на 50 відсотків, а тому правохоронні «відкри-

(Закінчення на стор. 4)

Почнуть створювати транскавказький коридор

Тбілісі. — Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко під час своєї візити до Грузії, яка почала 4-го листопада, домовився з президентом Едуардом Шеварднадзе про створення групи, яка працюватиме над втіленням у життя проекту транскавказького транспортного коридору між двома країнами, покликаною полегшити українсько-грузинські економічні зв'язки.

Транспортний коридор має пролягти за маршрутом Баку-Тбілісі-Поти-Київ і його створення почнеться вже цього року відкриттям паромної переправи для автомобілів між грузинським містом Поти і Одесою.

Як відомо, переговори про будівництво такого коридору Київ та Тбілісі

ведуть вже деякий час. Рамка його буде прокладена трубопроводами, якими подаватиметься каспійська нафта, в чому Україна, залежна від російських енергоносіїв, дуже зацікавлена.

П. Лазаренко підписав в загальному 12 двосторонніх договорів, серед яких угода про військове технічне співробітництво. Про дружні відносини між двома країнами у військовій галузі свідчать прибуття до Грузії 4-го листопада українського корабля «Гетьман Сагайдачний». На поклад судна має піднятися П. Лазаренко з грузинськими урядовцями. Заплановано зустрічі українських моряків з з грузинськими колегами і зокрема з керівництвом міністерства оборони Грузії.

Президент Б. Клінтон формує новий Уряд

Вашінгтон. — У перший день урядування у новій каденції президент Білл Клінтон почав працювати над новим складом свого Уряду, призначивши декількох членів, включено з секретарем Державного департаменту Ворреном Кристофером.

Вігладяє, що Президент хоче якнайшвидше сформувати новий Уряд і взятися до не надто легкого завдання, співпрацюючи з новим республіканським Конгресом. Офіційні чинники Білого Дому кажуть, що може в кінці тижня Президент матиме пресову конференцію, на якій скаже про дальші зміни в Уряді та можливо вже зможе назвати деяких із тих, що прийдуть на зміну.

Серед тих, які заповнили Президентіві свій відхід, є секретар Департаменту оборони Вілліам Перрі,

керівник персоналу Білого Дому Леон Пеннетта і секретар Департаменту торгівлі Мікі Кентор. Крім того є чутки, що деякі зміни хоче зробити сам Президент як, наприклад, у випадку секретаря Департаменту енергетики Ейзел О'Лірі, з особистих причин має вільні відійти також секретар Департаменту праці Роберт Райш. Однак припущення про зміну Генерального прокуратора Джейн Ріно, мабуть, не здійсниться з уваги на всякі зазлегли слідства, причетні до президента Б. Клінтона особисто, його дружини Гіларі та їхніх приятелів і помічників.

Нові зміни, а особливо в Уряді, можуть дати перші проблиски майбутніх пріоритетів у цій другій каденції президента Б. Клінтона та його співпраці з новим республіканським Конгресом.

Звинувачують у змові проти ЗСА

Нью Йорк. — Арештований 29 жовтня на летючій ім. Кеннеді Володимир Галкін звинувачується американською владою у змові з метою збирання інформації про стратегічну оборону ініціативу ЗСА.

В інтерв'ю кореспондентів агенції ІТАР-ТАРС помічник прокурора округу в Бостоні Емі Риндскопф сказав, що президент Галкін висунув звинувачення в «спробі збору документів, записів і інших матеріалів з метою одержання інформації, що відноситься до сфери національної оборони». «Е підстави припускати», — сказала вона, — що ця інформація повинна була використуватися для завдання шкоди ЗСА з інтересом закордонних справ».

Зараз Галкін перебуває під охороною в Нью Йорку, однак найближчим часом його переведуть до

Бостону, стейт Массачусетс. Офіційне звинувачення йому представляють у федеральному окружному суді цього міста.

Згідно з судовими документами, спеціальні служби ЗСА вважали, що Галкін перебував у змові з якимось Алуру Прадасом — індійцем, котрий ставився дістати секретну інформацію про праці в межах програми «зоряних війн». Прадаса було арештовано дещо скоріше, однак суд над ним було відкладено в зв'язку з процесуальними ускладненнями. Новий розгляд призначено на 9 грудня. Головним свідком проти Прадаса є житель міста Норбортон, Масс., Субрамаян Кота — працівник корпорації «Дейта дженерал». Власне через нього, стверджується в документах суду, в 1990 році Прадаса і Галкін мали намір добути інформацію про «зоряні війни».

В Україні (З інформації УНІАР)

ВИПУСТЯТЬ НОВИЙ МОДЕЛЬ АВТОБУСА

Львів. — До кінця цього року на львівському автозаводі завершать створення нового моделю 12-метрового чотирьохдверного міського автобуса. Любомир Крайник, директор інституту будівництва автобусів і тролейбусів «Укроботбуспром», сказав, що цей моделю відвіч дешевший за аналогічний німецький, але на 30 відсотків дорожчий за сьогоднішній моделю львівського автозаводу. За його словами, першу партію автобусів вирішили закупити львівська влада, а до Києва буде відправлено 3-5 автобусів наступного року.

СЕМІНАР ЮНІХ ЕКОЛОГІВ

ХАРКІВ. — «Екологія для всіх» — під такою назвою проходить тут 1-ий міжрегіональний семінар юних екологів України. На цей форум з'їхалися представники молодечих і дитячих екологічних об'єднань Києва, Сум, Херсона, Горлівки та Дніпропетровська. Найголовнішою метою семінару, на думку його організатора — харківського об'єднання «Еко-Центр», стане утворення природоохоронних дії різних екологічних організацій, а також їх взаємний обмін досвідом.

ПРИВАТИЗАЦІЙНІ СЕРТИФІКАТИ

Київ. — Понад 42 млн. українських громадян або 82 відсотків населення отримали свої приватизаційні майнові сертифікати або відкрили приватизаційні рахунки, повідомила 5-го листопада УНІАР, покликаючись на Фонд Державного Майна. Понад 20 млн. сертифікатів уже інвестовано в

підприємства, акції яких виставляються для продажу на щомісячні сертифікаційні аукціони.

СТВОРЕНО ПОДАТКОВУ КОМІСІЮ

Київ. — Для забезпечення сплати податків Уряд створив спеціальну комісію на чолі з прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, повідомила 5-го листопада УНІАР. Комісія надає право залучати до своїх праць працівників міністерств, інших місцевих та центральних органів виконавчої влади, створювати групи для перевірки дотримання підприємствами податкового законодавства і бюджетної дисципліни. Рішення комісії, прийняті в межах її компетенції, є обов'язковими для виконання міністерствами та іншими органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності.

ПРОФСПІЛКИ ЗАХИЩАЮТЬ ГРОМАДЯН

Київ. — Федерація Профспілок України звернулася до Кабінету Міністрів з пропозицією переглянути механізм стягнення грошової кари за несвочасною оплатою житлово-публічних послуг. У листі, надісланому першому віце-прем'єр-міністрові Василю Дураничу, голова профспілки Григорій Осовий пропонує скасувати кару за такі осб, які не одержують заробітну платню або перебувають на вимушених вакаціях. Крім того, розмір кари пропонується зменшити з 1 відсотка до 0,2 відсотка. Тому що до 1-го листопада не всі малозабезпечені родини встигли укласти угоди про погашення заборгованості в оплаті публічних послуг, термін їх

укладання запропоновано продовжити до 1-го грудня.

ІНФЛЯЦІЯ І ЗАБОРГОВАНІСТЬ У ЖОВТНІ

Київ. — Рівень інфляції у жовтні становив 1,5 відсотка, а заборгованість у заробітних платнях — 3,3 відсотка, повідомила УНІАР, покликаючись на Міністерство Статистики. Згідно з міністерством, такий же рівень інфляції збережеться в листопаді.

ЗАРОБІТКИ КИЯН

Київ. — Середня заробітня плата по Києву сьогодні становить 165 гривень, а в той час як по Україні 148 гривень, повідомила 6-го листопада УНІАР. Найбільше заробляють працівники органів фінансування і забезпечення — 578 гривень на місяць і зв'язківці — 419 гривень. Найнижчий заробіток у працівників соціальних служб — 114 гривень. Лариса Смолянинова, начальник управління економіки Київської державної адміністрації сказала, що цього року почалося збільшення грошових доходів киян.

ПРОПОНУЮТЬ ПОБУДУВАТИ ПАНТЕОН СЛАВИ

Львів. — Львівський відділ об'єднання «Державна Самостійність України» запропонував Президентіві утворити в країні Пантеон слави, в якому поклали б 6 останків Степана Бандери, Симона Петлюри, Івана Мазепи та інших історичних діячів. Фонди на будівництво пантеону, за запевненням представників об'єднання, зберуть самі люди.

Різьба М. Голодика пишається на терені моряцької школи

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Микола Голодик вже не вперше гості в редакції «Свободи», але тим разом він може похвалитися справді великим успіхом. Цей успіх підтверджують світлинні і стаття в американському офіційному органі моряків за жовтень, де описують точно відслонення роботи М. Голика як стоїть тепер при вході до цвинтаря для моряків, що містяться в обсягу міжнародної морської школи ім. Геррі Ландберга у стейті Меріленд.

Із статті відомо, що цей цвинтар постав у 1984 році за ініціативою одного із творців морсь-

Священник посвячає пам'ятник.

У СВІТІ

ХОЧ ОПЕРАЦІЯ Б. ЕЛЬЦИНА у вікторію, 5-го листопада, згідно з твердженнями лікарів, була успішною і він знаходиться у стабільному стані, та росіяни сумніваються, чи після відлучення він зможе з повною верховою керувати державою. Такі припущення, базовані виключно на здогадках і протектих доповідних твердженнях його лікарів і визначеного американського спеціаліста з цієї ділянки д-ра Майкела Дебейкі, є трохи дивними.

ЗІЗНАЮЧА ПЕРЕД КОМІСІЮ Правди і замирення, колишній керівник поліційної групи підступних вбивств у Південній Африці, сказав, що вони без окремозого наказу були свідомі того, що мають нищити і вбивати народів апартеїду. У своєму зверненні на амністії Дірк Котзі сам признався до таких убивств, зокрема двох відомих активістів проти апартеїду Грета Мхенге і Сізне Конділе.

У ВІТОРОК, 5-ГО ЛИСТОПАДА, у Франкфурті німецького підпіллями 40-річного Біргіта Гогельфелда засуджено на досмертне ув'язнення за вбивство двох американських воєнків і однієї цивільної особи та за спробу підступно вбити президента Центрального банку Німеччини. Підсудного Б. Гогельфелда, члена терористичної групи лівого спрямування «Червоної армії», засуджено після того, як підтягнена комісія судів відкинула всі спроби апеляцій.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКІ ФІНАНСОВІ біржі зіткнули з полетістю, коли стало яким, що президент Білл Клінтон залишиться господарем Білого Дому на ще одну каденцію, а Конгрес і надалі залишиться в руках республіканців. Продовження дальшого демократичного правління в країні, а з тим і існуюча стабільність американської економіки значно причинилися до того, що вартості цінних паперів на місцевих і світових біржах повернулися до нормального ринкового стану.

СПОНУКАНІ ФРАНЦІЮ американські офіційні чинники застанаються, як ЗСА повинні вислати війсьсько до Центральної Африки на підтримку міжнародному військовому контингенту, котрого завданням є охороняти і прохачувати майже півтора мільйона втікачів, які стали жертвами війни між Заїром і Рундундо.

У ВІТОРОК, 5-ГО ЛИСТОПАДА, суддя федерального Апеляційного суду у Сан Франциско вирішив, що Уряд не може вимагати від Крайової фундації мистецьких надліш, щоб розглядала свої субсидії, базуючись на стандартах порядності творів даного мистця. Цим рішенням він підтримує також попереднє рішення Апеляційного суду дев'ятого округу, що вважав таку вимогу неконституційною заборону свободного вислову.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА

UKRAINSKYI DOLEHNIK

СВОБОДА

UKRAINSKYI DOLEHNIK

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montclairway Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486; UOA: (201) 451-2200

Soyuzivka UOA Estate: 216 Fordmore Rd., Kerkhous, NY 12446 (914) 626-5641, (914) 626-0180, e-mail: uoanetst@travelios.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів UOA Союзу \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$10.00. Чеки і money orders виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Силим

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Післявиборчі роздуми

Ну, слава Богу, президентські вибори залишилися позадою. Бо вже дедалі неприемним ставало протистояння між демократами і республіканцями. Всім уже набридли їхні самовизначення і взаємні "перетягування кота" на себе і свою партію платформу. Хто запевняв спільноті добре, більш справедливе майбутнє? Тільки демократи! Тільки республіканці! Якби це "тільки", перше чи друге, справді мало під собою підстави, то американці переважно більшістю голосів стали б на якусь одну сторону. В дійсності ж бачимо щось цілком інше. Виборці завжди розділюються. Більше-менше — по половині. За цим принципом: хтось любить попа, хтось — попадо, а вже от половий дощ — в даному випадку Россові Перо — голосів майже не дістається.

Чому в Америці ще ні разу так не траплялося, щоб народ стовідсотково підпер одного кандидата — або республіканського, або демократичного? Чому американці не роблять собі проблеми з тією "незручністю", що у Вілліам Домі газде представник однієї партії, а більшість у Конгресі належить другій партії? Чому, нарешті, громадяни країни дотепер не виважили на вази достеменно, хто ж остаточно має рацію — республіканці чи демократи?

Тому що нема ні такої ваги, ні "остаточної" рації. Нема і бути не може однієї правди — демократичної чи республіканської. Нема партійної програми, яка б задовольняла всіх. Дві партії — то не поділ, не роз'єднання, а складові компоненти єдиної політичної системи, яка саме тому є життєздатною, що відбувається постійне зіштовхування, зіставлення, власиво — взаємодоповнення різних думок і пропозицій.

З огляду на що випробовуван багатьма роками єдність системи, можна навіть сказати, що кожен без винятку американець є трохи демократом, а трохи — республіканцем. Це його обидві ноти. І дотепер він ішов рівно та і далі так хоче. Тому коли демократи занадто забирають вліво, в пересічному американцеві з'являється республіканець, а коли задуже править республіканець, середній американець тягнє за демократами. Іншими словами, двох протилежних крил птаха не є антагоністами.

Однак як же тоді пояснити гостроту боротьби за Білий Дім, за місця в Конгресі? Як зрозуміти не такі вже і рідкісні випадки переходу сенаторів і конгресменів з однієї партії в другу? Чи не засвідчує політик таким переходом, що його партія рухається і всю країну посуває у хибному напрямі? Що саме, який головний чинник впливає на цей напрям?

Чинниками є життя, соціальна дійсність, людська природа. Саме в нашій природі і полягає проблема, а не в партійно-політичних доктринах. Доктрини — то вже другорядна річ. Первинна — рівність перед законом, політична і підприємницька свобода. Ось де собака заритий! Спочатку — підприємницька свобода, потім — економічний розвиток, а врешті-решт — суспільні проблеми, пов'язані з фактичною соціальною нерівністю, яка, у свою чергу, впливає з тою прикрою факту, що нерівною є людська природа. Одні з нас — сильні, ініціативні, досягають суспільних висот, інші — слабші, непристосовані до природного життєвого змагу. Таким треба допомагати — задля святого спокою у суспільстві. Про це дбають американські демократи. Соціальна справедливості — їхній головний лозунг. При цьому, певна річ, демократи не годні змінити людської природи. Соціальні допомоги, що колись свідчили про перевагу демократів, тепер починають вилізати боком. Все більше людей хоче жити на державній ласці. Відповідно, все більше податки лягають на плечі сильніших і багатших. А це дуже небезпечна тенденція, бо може doprowadити до такої межі, на якій успішні підприємці відмовляться розвивати свої бізнеси — їм це буде невигідно. Успілі зменшитися кількість місць праці. Тому республіканці обстоюють ідею зменшення податків. Водночас у їхній ідеології все більше підкреслюється момент особистості відповідальності громадянина за власне життя і власне становище в суспільстві.

Отже, жодна з двох партій не може бути занадто загнаною у своїй програмі, особливо ж у практичній діяльності, бо соціальне і моральне здоров'я спільноти, даліше процвітання держави вимагає мудрого поєднання обох підходів, тобто золотий, демократично-республіканської, середини.

КРИМ — КОРІННА ЗЕМЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

В час, коли, з однієї сторони, справа з московськими зазіханнями на Крим не сходить зі сторінок преси, а посадник Москви Ю. Лужков вже вдруге заявляє, що Севастополь — це російське місто, а з другої сторони — ряд теперішніх політологів ще і далі уважають татар коринним народом Криму, забуваючи, що їхні предки зайшли сюди щойно у ХІІІ ст., варто поглянути в історію, як справді це було і хто з багатьох етносів, що тепер проживають на цьому півострові, має право вважати себе автохтоном цієї землі.

Що каже наука?

Цьому питанню присвятив увагу Олександр Міндюк, кандидат технічних наук з Львова, і нещодавно, в серпні ц. р., помістив свої висновки у довгий статті під назвою "Україні — коринний народ Криму". Її надрукував незалежний громадсько-політичний тижневик "Час" у Києві, у трийох його числах, починаючи з 2-го серпня. Уважимо читачеві раджу прочитати цю цікаву статтю. Тут хоч навести хоч дещо в загальному із цієї теми.

В "Географічній Енциклопедії України", т. 3 (Київ, 1993) на означення Кримського півострова знаходимо назву "Таврида" і пояснення, що ця давня назва походить від назви стародавнього населення Криму — таврів, які жили тут вже в I тисячолітті до нашої ери. Обидві назви, Таврида і таври, є грецького походження. Античні греки вперше їх від Перекоского перешийку, вузької смуги півострова, вузької смуги півострова, яка нею між півостровом Кримський півострів з рештою України. Отже, в дослідному перекладі Таврида і таври — це країна і народ за перекопом (рвовом). Назва Таврида

була в ужитку до ХV ст. н. е. Рів з влучно в грецькій мові звучить: Таврос. В часи тавро-турецької навали назву Таврида замінено новою назвою: Крим. Її виводиться з тюркської мови, бо в тій мові рів з влатом зветься "кирим" або "крим".

Версії щодо таврів

Хто були ці стародавні жителі Криму, таври? Необґрунтовано ще від Геродота, а далі Страбона, Плінія, Птолемея і багатьох інших, так стародавніх як і теперішніх авторів, вважається таврів кіммерійцями чи скитами, навіть так їх і називали: тарскотити. О. Міндюк спростує ці безпідставні твердження. Таври заселяли кримську землю, каже він, це далеко перед тим, закі кіммерійці, а після них скити появились на українських землях. До того, обидва ці народи жили кочовим життям і не лишили по собі ніяких поселень, а тим більше укріплень. В протиставі до них, таври з глибокої давнини жили у Криму осілим способом, а займалися землеробством, скотарством, гончарством, морським промислом, риболовством. Вони теж мали свій мистецтво. Вони теж мали свій видатий мореплавці, а кіммерійці чи скити ніколи мореплавцями не були.

О. Міндюк подає, що дотепер досліджено біля 100 таврських поселень у Криму, 34 їх городищ і 20 укріплених поселень. Він наводить Гомера, який ще у VIII ст. до н. е. у своїй епічній поемі "Одіссея" писав, що цар таврів Лямос заснував на західному березі Криму, на місці, де пізніше постало місто Херсонес (нині Севастополь — назва від 1784 року) свою столицю Теленію. Хоч в опінії Гомера таври — це лестригони (морські пірати), бо вони,

борючися з грецькими пришедьцями на їхні землі, нищили їхні кораблі на морі, все ж таки його твердження про столицю таврів Теленію є багатозначне: виходить, Теленія, Херсонес, Севастополь — це одне місто, на тому самому місці, отже, з яким лішею може москвіти Ісхуход террати, що Севастополь — це російське місто? Зміст обох назв, Теленія і Севастополь, один і той же — величчє місто.

З багатьох дотепер вивчених наукою таврських поселень слід згадати тут два: на плоскій вершині гори Кішка (висота 260 м.) розкопками встановлено, що тут таври жили більшим числом безперервно понад тисячу років, аж до середньовіччя. Подібно догтовувало поселення було на гірському масиві Караул-Оба поблизу міста Судак на південно-західному березі Криму.

Хто такі анти?

О. Міндюк причисляє таврів до анти, а анти — це давньокрицький народ. Антиками вони названі греками, римлянами і пізніше, з II ст. н. е., візантійцями як "навпроти проживаючі", бо жили споконвіку осілим життям на просторах від Карпат і Висли до Криму, Дунаю і Кавказу, це етнографічні землі сучасного українського народу. О. Міндюк каже, що сьогодні встановлено, поза всяким сумнівом, організації зв'язок і ринку спільності культур, звичаїв, матеріальних виробництв, поховань мешканців Криму, Подніпров'я, Подніпров'я, степової України, Правобережжя Листополя, Нижнього Дунаю від часів палеоліту до середньовіччя. Усюди маємо до діла з одним і тим самим українським народом — і таври є його невід'ємною і складовою частиною. Те саме стверджує в I ст. н.

е. римський історик Тацит. Римська імперія володіла цим Чорноморським басейном. Імператор Траян писав був його в землі анти розвідати, хто вони є. Тацит писав імператору, що це один і той самий народ усею.

А вже найкращим доказом органічності спільності таврів з рештою українського народу є їх зв'язки з державою Київської Русі, починаючи від князя Аскольда і Дира. Таври все прихильно вітали походи руських князів у Крим і під їхнім впливом самі почали себе називати русичами, русинами. Утишуквані з VII ст. хазарами, вони шукали можливості об'єднатися з Київською Руссю. О. Міндюк наводить документ — звернення таврського топарха (адміністратора), з грудня 962 — січня 963 року, до князя Святослава. "Відаючи ми, як і увесь народ півноста, прагнуть незалежності від кочовиків-хазарів, і він не відрізняється за звичаєм і побутом від жителів країни, де править "лінійний князь" Святослав".

Багато більше пише О. Міндюк у своїй статті про таврів, їхні війни з греками, римлянами і іншими найзаким про ранні поширення християнства далеко перед тим, як Київ християвсь, про створення ними давньокрицьку азбуку, "глаголицю" і написані нею перші церковні книги, про які згадує св. Кирило, відідуний в 860 році Херсонеса і інше.

Як була доля таврів-русичів під татарською займанщиною, а мусили це якісь жити? Відзначу поле для не одного з істориків — пошукати більше таврами, цією гілкою українського народу, що про нього так мало це знаємо. Лиш наріз, що знає і шамо свою історію, може впевнено дивитися у своє майбутнє.

У вікторію, 29-го жовтня, Український Інститут Америки влаштував концерт-бенефіс, в якому виступили діючий керівник серії "Музика в Інституті" піаніст Микола Сук. Дохід з концерту призначено на підтримку згаданої серії у наступному сезоні.

Дією концерту було відзначення 185-річчя від народження Ференца Ліста, найпопулярнішого виконавця XIX століття, якого до сьогодні вважають найбільшим піаністом в історії музики. Для того концерту М. Сук вибрав країн інструментальні та вокальні твори композитора. Сцена з прего боку була прикрашена портретом композитора, записаним червоною троянкою. Такий же, дивного смаку, завжди піднісати атмосферу та позитивно впливає на публіку.

З цієї нагоди подасмо деякі дані з біографії композитора: життя Ф. Ліста (1811-1886), яке припало в романтичний період, було одним з найбільш казкових. Він втілював легендарною славою піаніста, диригента, композитора та великого диригента, який спонукав до величчє число міських рад та державних діячів цілої Європи надавати йому різні відзначення, медалі та титули. Народився Ліст в Мадриді в родині службовця князя Миколи Естергазі. Студіював гру на фортепіані в Карла Черні у Відні. Від 11-го року життя почав блискучу кар'єру піаніста-віртуоза; неодноразово широко гастролював по Європі, від Португалії до України включно. В той час проживав у Парижі.

З 1848 до 61 року Ліст займав посаду музичного директора Ваймарського Двору, де пропонував романтичний напрям в музиці, диригуючи прем'єрами важливих нових творів, між іншими і оперою Вагнера "Логенгрін" (1850).

У 1861-70 роки Ліст перебував у монастирі в Римі; останні 16 років проживав у Ваймарі, Будапешті, Римі і Байройті, де і помер.

В першій частині концерту Микола Сук відіграв "Похорони" і Фантазію, відому під назвою "Данте Соната". Обидва твори вимагають від піаніста концентрації та багато сили, щоб втримати тяжкий гітничий настрій, переповнений звуками вулканічної сили.

Між фортепіанними творами були виконані три пісні: "Pace non trovo", "Enfant, si j'étais roi" та "Oh! Quand je dors", які належать до перлин вокальної літератури, хоч рідше виконувалися через технічні складнощі. Співацькі супроводили Бенді Валлер (Wendy Waller), яка володіє голосом сріблястою кольору з доброю технічною підготовкою і податливістю на вокальні вимоги репертуару. Красендо і диминує до на одному тоні проходить в неї півно, а поступові пасажі до високого регістру при співі на "ліно" ніколи не втрачали тональної чистоти. Дебют Бенді Валлер на сцені Інституту при фортепіанному супроводі Миколи Сука у переповненій інтернаціональної публіки залі був незвичайно успішним. Цю компетентну співачку варто послушати вдруге.

У другій частині звучала Соната Г-моль, яка розкриває величчє гордість духа композитора, як також демонструє його композиторську техніку, винахідливість у варіаційній мотивації, в яких він був майстром без конкурсу. Цей п'яст полягає у змінах тем у відношенні до змін настрою, що означає творення нових структур з новими контрастами без втрати їх інтимного відношення. 33-хвилинна Соната, яка базується на шістьох основних темах, написана в єдиначастинній формі з аналогічним розподілом, як бувас в класичній сонатній формі.

Соната Г-моль у виконанні Сука прямо завоювала всі кульмінаційні моменти. Він умів вести слухача по головних темах композиції, а в дальших епізодах подає рефлексії, що виражає, так що навіть спектаклярні ферсфери твору не можуть їх затинити. Тут ширинна технічна винахідливість Сука прямо завоювала, а культура виконання інтерпретованих творів наповняє їх світлом — свого роду відблиском поетичного вираження.

Задоволення великим успіхом концерту-бенефісу публіка згадуватиме довго ці незабутні хвилини і в майбутньому потрудиться прийти на наступні вечори доброї камерної музики в Інституті.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Маркія

Концерт-бенефіс Миколи Сука

Категорія

Моя пісня восени

Ой ти, осене барвіста, коліори та коліори. В наших долях твоє життя, відгортаючи, горить.

В наших долях золотіє. В наших долях пригасає. В наші долі киди тіні непогашених досад.

Може, хтось не зрозуміє мою пісню восени; зрозуміє той, хто мріє про повернення весни.

Ой ти, осене барвіста, коліори та коліори. В наших долях твоє життя, відгортаючи, горить.

Відгортаючи, хвилює. Відгортаючи, зовев через муки та розлуки у захоплення нове.

...Автори книжок і видання, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, відкриті й огляди, повинні прислати до редакції "Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Крізь роки — на рейки ринку (Львівській залізниці — 135 років)

— Досі ми вели мою про вантажні перевезення. Певно, сталися зміни і в русі пасажирських поїздів? Діють нові мікмаршрути?

— Майте рацію. Цього року було відкрито прикордонний перехід Рава Руска — Гребенне, через який курсують щоденно європейською кількістю два пасажирських поїзди: Рава Руска — Варшава і у зворотному напрямі. Новий пасажирський маршрут Констатин Краків протіг через чотири країни: Румунію, Україну, Словаччину і Польщу. Готуємось до відкриття пасажирського сполучення Тереса (Румунія) — Рахів (Закарпаття).

Вирішуючи технічно — економічні завдання, не можна забувати про соціальні проблеми, маю на увазі турботу про людей, про поліпшення їх умов життя?

— Я завжди вважав, що залізничники, праця яких досить важка, заслуговують перш за все на забезпечення житлом. Хоч як не скрутно з фондами, але у 1994 році було споруджено 56,000 квадратних метрів житла, а торік — 580 залізничників відсятували новосілля. Не менше жителів буде збудовано в експлуатації і в цьому році.

Що ж стосується медичного обслуговування, то ми не тільки зберегли існуючу мережу, але навіть пошили її. Наприклад, в Ужгороді та Чернівцях за фонди магістралі збудували поліклініки, а в Ковелі став до ладу добре обладнаний оздоровчий комплекс.

За останні роки нам вдалося збільшити базу відпочинку: збудували пансіонати "Галичанка", "Львівська пісня", розташовані на березі Чорного моря. В наших оздоровчих відпочинку понад 7,000 залізничників та членів їх родин, в санаторіях — поправили своє здоров'я біля тисячі труїдників магістралі.

Варто ще зазначити, що особливу увагу приділяємо тим, хто мешкає на території, яка протікає від аварії на Чорнобильській АЕС.

— І на закінчення нашої бесіди, якою бачиться вам Львівська залізниця на початку нового тисячоліття?

— Хочу визнати, що над цією проблемою ми багато працюємо, наші плани мають практичний

характер і спрямовані перш за все на технічне вдосконалення перевізного процесу.

Дозволю собі зупинитися лише на одному аспекті, який стосується пасажирських перевезень. Ми запропонували польським залізничникам спільно побудувати західно-європейську колію на ділянці Львів — Мостиска — Дерзавний кордон, довжиною 84 км. Відвілення в життя цього задуму має можливість здійснювати курсування пасажирських поїздів зі Львова в усі сторони Європи.

Мені приємно повідомити читачам, що польські колеги підтримали цей проєкт і провели попередні переговори з Європейським банком реконструкції і розвитку. В реалізації спільного задуму виявили бажання взяти участь і закордонні інвестори.

На будівництво першої черги вказаного об'єкту передбачено витратити біля 120 млн. дол. Відомий фонд "Tasie" дав згоду фінансувати розробку техніко-економічного проєкту.

Окрім колій, заплановано побудувати міжнародну та приміську станції, готелі і відпочинковий комплекс, підземну стоянку для авт, станцію метро. Існуючу станцію з майбутніми міжнародними з'єднуватиме рухомий тротуар.

Початок будівництва приміського двірця залізничники приєднали п'ятирічній проголошення незалежності України.

Немає сумніву, що в перші роки ХХІ століття Львівська залізниця стане транспортною артерією європейського ринку, її коліями будуть мчати швидкісні поїзди, які за лічені години доставлять пасажирів і вантажі не лише в міста України, але й в країни Заходу і Сходу.

Післямова

За законами газетного жанру, я повинен закінчити інтерв'ю словами подяки людині, з якою розмовляв. Це я з великим задоволенням і роблю.

Та на цьому кроку ставити не можу, хотів би ще на хвилю повернутися до початку цієї публікації, в якій йдеться про першу зустріч з Г. Киріною. В той час молодий інженер займав скромну посаду чергового по станції, яка на сьогодні вища від стрілочника.

— Про що мрієте, які ваші плани?

На це питання відповіді я відразу не одержав. Па-м'ятаю, що мій співбесідник замислився, усміхнувся, а помішка у нього дуже приємна, оті засвітлися яскравими вогниками, і нарешті з неприхованою відвертістю мовив:

Лекції англійської мови ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Зайняття двадцяті

ПРО ІМЕННИКИ

Почнемо на цей раз з "дитячого" питання: яка граматика складила — українська чи англійська? Не для вас (що вже питати, тільки запитати за бочинею), а взагалі, беручи об'єктивно. Щоб відповісти, давайте, як говорили в дитинстві, "поміряємося".

Гак, ось загальний погляд на граматичку іменника. Український іменник може мінятися за родами, числами і відмінками — інших категорій немає.

Як же виглядають аналогічні поняття англійської мови? Рід, як такий, відсутній. Всі іменники відносяться до одного нейтрального роду. Свідомість цього простого факту збереже нас безліч зусиль. Дієва слівка, здавалось би, за своїм змістом пов'язана з родом (мужчина, жінка та ін.), одначе, це не так: стать — категорія не граматична, на англійській іменники вона не впливає.

Число (однина, множина) вживається аналогічно українській мові, але в технічному відношенні англійський підхід — простіший. В англійській мові — тільки одне правило для створення множини, до іменника в однині додається буква *-s*: *pen* — *pens*; *boy* — *boys*; *cat* — *cats*. Якщо саме слово закінчується на *-s* або на інший шиплячий звук, то перед закінченням додається буква *-e*, інакше його буде незручно вимовляти: *class* — *classes*.

(На цьому місці виникає одне питання: дане закінчення може вимовлятися по-різному — глухо або дзвінко. Я тепер не хочу відволікати увагу фонетиком, тому даю вам невелике домашнє завдання: спробуйте знайти просте правило — коли це закінчення звучить глухо, а коли дзвінко).

Створення множини сильно заплутане багатьма винятками; на цьому темі обов'язково треба зупинити вашу увагу, бо подібні проблеми виникнуть і в інших темах.

Гак, питання перше: чи винятки (в основному) стосуються важливіших (більш розповсюджених) слів, чи навпаки? Відповідь: у винятках, як правило, попадають власне найважливіші слова, але які саме із важливіших слів — це завжди справа випадку.

Питання друге: скільки є цих винятків? У правилі, яке тепер розглядаємо, справжніх винятків всього п'ять: *man*, *woman*, *child*, *foot*, *tooth*, при чому всі решта — з одного збігу обставин — назви тварин *goose*, *mouse*, *sheep* та ін.

Решта відповідей від основного правила підпадають під інші, нужди правила (так що це — не зовсім винятки), наприклад, якщо іменник закінчується на *-f* або *-fe*, то у множині закінчення міняється на *-ves*: *wolf* — *wolves*, *life* — *lives*.

Таких під-правил є п'ять (їх можна знайти у підручниках), якщо бути уважним, множина не повинна викликати у вас серйозних труднощів.

Що стосується відмінків, то і тут англійська система набагато простіша від української. В англійській мові форма іменника однакова для усіх відмінків. Ось приклади іменників в називному і знахідному відмінках:

The book is here. — Книга тут.
I see the book. — Я бачу книгу.

Функції інших відмінків допомагають виконувати прийменники. Ось найважливіший, але простий приклад — роздо-

вий відмінок передається прийменником **of**: **the story of his life** — історія його життя **the man of the year** — людина року

Цей несподіваний деталь. Не використовуючи звичні для нас відмінкові закінчення, англійці придумали один до- довгий — присвійний відмінок, який показує, кому належить об'єкт. Одначе і в українській мові ця форма, в принципі, існує:

mother's room — мамина кімната
Peter's pen — Петрова ручка

Створюється присвійний відмінок додаванням до іменника апострофа і букви *-s*. Якщо слово закінчується на *-s* або на шиплячий звук (сюди попадають і форми множини), то додається тільки апостроф.

the boys' books — книги хлопців
Thomas' car — автомобіль Томаса

Дві приведені форми еквівалентні одна одній, але не вповні: коли мова про предмети, вживається прийменник **of**: **the side of the house**; **the end of the street**; для людей і тварин більше пасує присвійний відмінок: **my friend's house**. Одначе, якщо фраза довга, знову вступає прийменник **of**: **the house of one of our teachers**; на цю форму виглядає надійнішою.

Будь-який підручник англійської грамматики також повідомить вас, що іменники бувають збірні, загальні і т. д. Для нас же важливе те, що ця категорія практично однакова в українській і англійській мовах, і ви, як і я в рідній мові, можете над ними не задумуватися.

Одначе, одне поняття буде для нас важливим — це поділ іменників на кількісні і не кількісні. Кількісні іменники означають об'єкти, які можна порахувати, тому вони можуть бути в множині:

books, boys, cats, ideas
Некількісні (або іменники маси) означають об'єкти, які можна виміряти:

water — вода
bread — хліб

Ці іменники не можуть бути в множині, а якщо й приймають таку форму, то при цьому змінюють значення (порівняйте в українській — хліби, води).

Так що поділ іменників на кількісні і іменники маси відображений в обидвох мовах в загальному однаково, але навіть невеликі відмінності викликають багато клопоту. Перше: в англійській мові такі вагомні поняття як "багато" і "мало" мають по дві форми — для кількісних і не кількісних іменників: **many books** — **much water**.

Друге: ці дві групи іменників зовсім по-різному сполучаються з артиклями (неоднорідні ми про це говоримо раніше). Наприклад, я хочу це раз нагадати, що іменники маси можуть відноситися тільки до однини; деколи це не відповідає українському перекладом: **money**, **news**.

Time is money. — Час — це гроші.
(Присл.) **No news is good news.** Відсутність новин — це добра новина.

На ці несиметричності і підведемо підсумок: в плані грамматики англійський іменник набагато простіший від українського, хоча і не без деяких "викрутасів". І ще трохи, як кажуть американці, **food for thought** (праці для розуму; того, що заставляє задуматися); як сумістити два твердження: 1) у винятках мають тенденцію попадати найважливіші слова; 2) усі винятки зачувати зовсім не обов'язково.

Відповідь прозвучить тоді, коли будемо говорити про неправильні дієслова.

Автор лекцій англійської мови — Віталій Леоненко. Матеріал опрацьовано відповідно до рубрики Галина Колесна. Автор застерігає за собою усі права.

© В. Леоненко

Доброчинний бенкет на користь шкіл Непорочного Зачаття

Учні початкової і середньої шкіл Непорочного Зачаття у Воррені аїтають на добродішньому бенкеті на користь шкіл у Воррені солов'ячу промову д-ра Л. Рудницького.

У діаспорі, а у ЗСА зокрема, є багаточисельні українські громади. У більшості міст наші поселенці активно включилися в продовження діла, початого їхніми попередниками, т. зв. "старими емігрантами", тобто будували та удержували церков, шкіл та інших українських установ. Усім відомо, що молодь — це майбутнє кожної нації, і треба подбати, щоб вона змалку ставала не лише добрим громадянином Америки, але й не забувала про своє українське походження.

З бігом часу деякі школи через брак дітей перестали існувати. Тепер у ЗСА лише деякі школи залишилися активними. Перліноно українських католицьких шкіл є дві школи у Воррені: Початкова і Середня (Гайскул). Тому, що удержання шкіл дуже дороге коштує і школьна оплата не покриває видатків на утримання шкіл, парафії Непорочного Зачаття і Св. Йосафата влаштували різні імпрези для придбання фондів. Одною з таких імпрез є добродішний бенкет.

Цьогорічний бенкет відбувся в неділю, 13-го жовтня, о год. 5-й по полудні в приміщенні Українського Культурного Центру у Воррені. На головну промову запрошено визначного науковця, професора і автора, д-ра Леоніда Рудницького.

Програму вечора почав господар бенкету, адвокат і випускник нашої Середньої школи Юрко Ласка. Він провів одностайно мовчазною вшануванням пам'яті тому класика днів помершої дольголітньої учительки нашої школи, прег. Сестри Оксани Попель ЧСВВ.

Описав добу учнів Початкової і Середньої шкіл привітали достойного гостя. У дальшій частині про- гови

рами виступили ансамбль Середньої школи під проводом учительки Христини Липецької, при фортепіановому супроводі Маруся Лисовської. Ансамбль відіграв три пісні, першою з яких була "Іже Херувимів" Бортнянського. Їх виступ попередив солов'ячою точкою на скрипці далеко завантаженою на тому інструменті сеньйор нашої Середньої школи Петро Лисовський.

Молитву перед вечерею провів о. архієпископ Лазар. Після вечері господар бенкету представив головного промовця, темою якого була: "Українська католицька освіта в Америці". Д-р Рудницький задавав про початки заснування шкіл Непорочного Зачаття, а зокрема зосередився на Середній школі, яку 32 роки тому заснував присутній на заїд о. бітрат д-р Стефан Кіпал. Досі маємо понад 1420 випускників цієї школи — майже усі професіоналісти.

Промовць підкрес-

лив, що ми виховували наших дітей в Америці не лише для американського життя, але і для України. Допомогала нам у цьому наша духовна творчість — Українська Католицька Церква — та ідеї про кінечність будови нашої української держави. Нині шкоро більше достосовуються до екзистенції людства, однак вона мусять бути поставлена у належному ставленні до християнства. Досішня освіта виховує у студента дух аристократизму і елітаризму, а найважливішим чинником в едукативному процесі є учитель. Навчання у наших школах набрало нових вимірів. Ми мусимо бути не тільки го- лосами нашої Батьківщини у західному світі, але можемо і мусимо внести свій вклад в Америку і світ. Преглент закінчив свій виступ словами: "Тож помагай нам, Боже, у цій праці, труді, який залишить про нас слід у цієї землі, як це треба".

В англійськомовній частині д-р Рудницький поградував за гарну працю в утриманні шкіл і утриманням цінностей українських християнських традицій. Мусимо дивитися на життя з точки реальності. Одинокі віра та українська едукатія помагають нам поборювати усі життєві труднощі. Преглент закінчив словами Василя Стуса: "Ми

бажаємо, щоб ми були благословенні вірою, яка проганяє смуток, і щоб ця віра, яка тримає нас, була з нами назавжди".

Після промови коротко промовили парох ігумен церкви Непорочного Зачаття у Гемтсруку, о. Роберт Луканій ЧСВВ, і парох церкви Св. Йосафата у Воррені о. Василь Салковський ЧСВВ. Вони дякували виконавцям програми за їхні виступи, а зокрема докторові Леоніду Рудницькому за його глибоко обдумані слова. Вкінці дякували присутнім за їхню моральну і матеріальну підтримку наших шкіл.

Програму вечора закрив молитвою о. Василь Салковський. До вечері града на фортеп'яні усім відомо Ольга Солов'їв. Наступного дня д-р Рудницький відвідав обидві наші школи — Початкову і Середню — і був ними захоплений.

Дітройтська громада буде щаслива гостити у себе такого визначного едукатора і науковця. Його глибокі думки навігують у належній перспективі наше існування в Америці і обов'язки для належного виховання наших дітей у християнському католицькому, а заразом патрістичному дусі щодо Америки і України.

Зенон Васильків

Рочестер відзначив 20-ліття Українського Музею в Нью Йорку

ючі послідовність і творчу наснагу.

У внісді неспуліної праці і запозичення голови Відділу мгра Мрона Руска і фінансового референата Людвика Баха українці Рочестеру і околиці від 1977 року по сьогодні зложили на Український Музей 267,000.00 доларів. Загальна сума збірних грошей міститься в собі 166,000.00 доларів, призначених виключно на розбудову музею. Цією збіркою займається від 1989-го року Рочестерський Відділ Комітету розбудови Українського Музею в Нью Йорку.

Щоб зосередити громадськість до пожертв, і зібрати якнайшкороше потрібні на розбудову фондів, при Українському Музею в Нью Йорку створено т. зв. "Клуб тисячників".

Список жертвodawців з Рочестеру, які зложили 1,000.00 і більше доларів, виказує 40 осіб і 5 організацій на загальну суму 242,000.00 доларів.

На це значне досягнення Рочестеру вказав присутній на відзначенні голова Управи Українського Музею в Нью Йорку проф. Іван Лучечко. У своєму слові він перейшов ретроспективні етапи створення і розвитку му-

М. Руснак.

зею, вказуючи на вагому ролі Союзу Українок Америки в існуванні музею. Складаючи глибоке призначення й відчуття Комітету розбудови, проф. Лучечко висловив сподівання, що Рочестерська громада й надалі так запозичуватиме музею в Нью Йорку, бо це установа, що вважася великим досягненням українського поселення в

Америці. Музей з надіями ступав у заперілий дель, зберігаючи минулі і сучасні цінності та традиції. Однак, щоб виконати своє важливе завдання, він мусить розшукати на загальну підтримку; його майбутнє в руках усієї української спільноти в ЗСА.

"Тішити, що після двох декад музей здобув все більше розголосу і авторитету". Тими словами почала інформаційний виступ гостя з Нью Йорку, члена управи Українського Музею Ольги Левницької. Відкриття для загальної публіки виставки, освітні програми, публікації і музичні концерти дають можливість відвідувачам знайомитися з українським мистецтвом і культурою. Колекції музею включають народне і образотворче мистецтво, архів. У музеї знаходиться найбільша і найцінніша колекція народного мистецтва; у відділі образотворчого мистецтва заступлені визначні українські мистці України, Європи і Америки. Відділ архіву охоплює фотокорекції, філателістичну і нумізматичну колекції, колекції рідкісних книжок і есклібрів. У музеї знаходиться крамничка, де продаються речі виключно високоякісні,

виготовлені в Америці й Канаді.

Інформації, які подає Ольга Левницька, супроводжувалися прозірками. Прозірки і поясненнями знайомили присутніх з планом перебування музею архітектів інж. Юрій Савицький. Як талановитий екскурсовод, він уявив зібраних на відзначенні людей у новий репрезентативний будинок, із Шостої вулиці, через входи скляні двері до вестибюлю на першому поверсі, а звідти до просторой кімнати аудиторії. На цьому поверсі будуть головні галерії, музейна крамничка і кафетерія. На другому поверсі містяться додаткові кімнати для виставок. Третій поверс призначений для шоу, складу і зберігання експонатів. В нижньому поверсі будуть майстерні, кімнати для писання писанок, кераміки і вишивок. Виглядом величний будинок на Шостій вулиці Нью Йорку привертатиме до себе увагу. Він відрізнятиметься естетичною класичних форм і зовсім незвичайним яскравим червоним кольором.

Усі три доповіді гостей з Нью Йорку спільно себе доповняли і дали учасникам урочистих святкувань повний образ музею. Його теперішню стану і його потреби у майбутньому. Для кожного ознамення присутніх з працею музею 47-й Відділ США інж. Лесі Українки влаштував "Виставку видань Українського Музею". Урочисте святкування двадцятиліття музею влаштували Комітет розбудови Українського Музею в Нью Йорку, Відділ Рочестер, Н. Й., і Союз Українок Америки, Відділи 46, 47, 120 в Рочестері, Н. Й.

Роман Куціль

BRANCH UNWLA 75 INVITES YOU TO
"A GYPSY WEDDING"
our annual dance & evening of entertainment
Saturday November 16, 1996 — 9 p.m.
ROMADA HOTEL, Rt. 10, E. Hanover, NJ
If you like Fiery Music...
Passionate Gypsy songs...
Then Join Us...
\$15 tkts — Call Lida — (201) 674-1201
Benefit for Ukr. Museum

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ЛЕТУНСЬКОЇ лінії "Еро Перу" відмовилися коментувати появу вістки з Вітвірка, 5-го листопада, телевізійної мережі Ен-Би-Си про причину розбиття їхнього літака 2-го жовтня, де загинули всі 70 осіб пасажирів і залоги. Згідно телевізійна мережа повідомляла, що причиною того нещастя було зведення неадекватності — залішення самолітної стрічки на чутливих інструментах літака.

У ПЕРШУ БОЛОЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ НАШОГО
ніколи незабутнього МУЖА, БАТЬКА І ДІДА
бл. п.
МИХАЙЛА ЛЕВА
буде відправлена Служба Божа в суботу 16-го листопада
1996 року
в церкві св. Юра в Нью Йорку о год. 6-й веч.
ГОРЕМ ПРИБИТА РОДИНА

Бл. п. д-р
ОРЕСТ М. ПАВЛЮК
лікар-психіатр в містечку Мористав, Н.Дж.
помер несподівано відслідком довголітньої неуги серця
6-го жовтня 1996 року
ПОКОРНІ відбудуть в присутності найближчі рідні
12-го жовтня.
15-го листопада ц. р. о год. 7:30 ранку, в СОРОКОВИЙ
ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТІ, буде відслужена заупокійна Служба
Божа з Панахидою в українській католицькій церкві Бла-
говіщення Пречистої Діви Марії — 1206 Valley Road, Melrose Park,
PA 19027.
Про молитви за душу бл. п. ORESTA просить:
дружина — АНІТА
мати — МАРІЯ
сестра — АНІЗІЯ зі своїми родинами

ПАЧКИ В УКРАЇНУ
Від **55ц.** за фунт
"Вибіримо пакунки з хати"
DNIPRO CO.
CLIFTON, NJ (PHILADELPHIA) NEWARK, NJ
565 Clifton Ave 1801 Cottman Ave 698 Sanford Ave
Tel. 201-916-1543 Tel. 215-728-6040 Tel. 201-373-8783

МАРТА ЛОПАТИНСЬКА
ОФТАЛЬМОЛОГ
(доктор-спеціаліст по очних недугах)
♦ Загальні очні badania та хірургія.
♦ Катаракт.
♦ Трансплантація корнії.
Зголошення приймається кожного дня по телефону. Приймає Медикер.
124 Ave B 261 James St., Suite 2D
Bayonne, NJ 07002 Morristown, NJ 07960
(201) 436-1150 (201) 984-3937

АПТЕКА
MEDICAL PHARMACY
власність української фірми
ВИСИЛАЄМО ЛІКИ В УКРАЇНУ
ВИГОТОВЛЕНІ В УСІХ КРАЇНАХ СВІТУ
ЗА НАЙНИЖЧОЮ ЦІНАМИ
ЄДИНА ФІРМА, ЯКА МАЄ ПРАВО
НА ПЕРЕСИЛКУ ЛІКІВ
ВІД МІНІСТЕРСТВА
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
340 College Str., Toronto, Ont. M5T 3A9
Tel.: (416) 922-4145 Fax (416) 922-9633

Найкращий подарунок...
З нагоди різдвяних свят
Подаруйте своїм рідним
членство в найбільшій та
найстаршій українській Кредитовій
Кооперативі в світі --
Самопоміч в Нью Йорку
Відкрийте Konto для дитини у віці до 18* років, між 1-им
листопада 1996 та 15-им січня 1997 року, зможете принаймні
\$50 доларів -- Кредитівка додасть \$50 на нововідкриті
Konto.*
За дальшими інформаціями звертайтеся до нас, а ми радо Вам
послужимо.
SELF RELIANCE NEW YORK FEDERAL CREDIT UNION
MAIN OFFICE: 144 CENTRAL AVENUE, NEW YORK, NY 10003
Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
Kerhonkson Branch: 23 Main Street Kerhonkson, NY 12446
Tel: 914 626-2938 Fax: 914 626-8636
* Нові члени, котрі не мають Konta в Кредитівці, та народилися 1979 або
пізніше.
** Баланс на Kontі в сумі принаймні \$100 доларів мусить бути задержаний
3 роки.
This credit union is federally insured by the National Credit Union Administration.

ГАРАНТУЄМО НАЙШВИДШУ І НАЙКРАЩУ ОБСЛУГУ
Доставляємо в:
Україну, Білорусь, Молдову, Росію, Прибалтику
ДОЛЯРИ
Доставка особисто в руки
від 3 до 14 днів
Експрес-доставка
від 24 до 60 годин
ПАЧКИ
КОРАБЛЕМ
Доставка
від 4 до 6 тижнів
ЛІТАКОМ
Доставка
від 1 до 4 тижнів
Безкоштовно підбираємо пакунки з хати
за посередництвом UPS
ВИГРАЙТЕ: автомобіль, електроніку, побутову техніку та інше
Кожне замовлення приймає участь
у розігранні, яка відбувається
21 грудня 1996 року
документи, листи, подарунки
Доставка особисто в руки
від 3 до 14 днів
регіональні представники
Східна Америка
MEEST-AMERICA
817 Penaviviana Ave.
Chicago, IL 60622
tel: (812) 489-9225
1-800-288-9949
Центральна Америка
MEEST-KARATY
2236 West Chicago Ave.
Chicago, IL 60622
tel: (812) 489-9225
1-800-KARATY
Західна Америка
MEEST-CALIFORNIA
5134 1/2 De Longpre Ave.
Los Angeles, CA 90027
tel: (213) 661-0807
Східна Канада
MEEST-MONTREAL
3242 Beaubien East
Montreal, QUE H1T 1H7
tel: (514) 593-4715
Західна Канада
MEEST-ALBERTA
10834 97 St.
Edmonton, AB T6H 3M3
tel: (403) 424-1777
1-800-518-5558
ДЛЯ КРАЩОЇ ОБСЛУГИ КЛІЄНТІВ МАСО ПОНАД 250 АГЕНТІВ У ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ.
За агентом у Вашій місцевості дзвоніть безкоштовно 1-800-361-7345

VARSOVIA TRAVEL & SHIPPING
74 E 7 St. (between 1 — 2 Ave) Manhattan
Tel.: (212) 529-3256 • Fax 477-1553
КВИТКИ В УКРАЇНУ
Львів — "LOT"
Від 610 дол. +податок
Київ — "LUFTHANSA"
Від 580 дол. + податок
ПАЧКИ
Кораблем
0.99 дол. за фунт
літаком
1.99 дол. за фунт
з доставкою додому

UKRAINE-PAC
(201) 831-1499
PACKAGE and FOOD Parcel Service
ПАЧКИ І ХАРЧІ ДО УКРАЇНИ
Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська,
Чернівецька і Тернопільська області.
KOSHERLAND Brooklyn, NY 718 438-8922
RAHWAY Travel Rahway, NJ 908 381-8800
Steven MUSEY Union City, NJ 609 825-7665
EL INCA I.P.S. Union City, NJ 201 974-2583

Пакунки на Україну
Від **59c LB**
79 с при пересилці з налітками через UPS
За детальними довідками телефонуйте:
Tel: (201) 763-8778
ROXOLANA
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040
10 днів гарантія за вартістю пакунку

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу
Пригадуємо, що вкладаєш за забезпечення грамоти
є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.
Просимо своєю точною вплатою допомогти
секретареві вашого Відділу на час розпису
листу за збірку вкладок до Головної Канцелярії.
Головна Канцелярія УНСоюзу

ЛЮБОВ КОЛЕНСЬКА
ДЗЕРКАЛА
Новелі
Мистецьке оформлення
ЛЮБОВСЛАВА ГУЦІЛЮКА
У кириллиці 16 новел.
Ціна: \$12.00. Пересилка \$1.00.
Мешканці Стейту Нью Джерсі
зобов'язані 6% ставкою податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOKSTORE
30 Montgomery Street,
Jersey City, N.J. 07302

УКРАЇНА: ПУТНИК
Українською мовою
Кінь: **Смолюк, 1993.**
Ціна 27.75 дол.
включно з пересилкою
Подано всі необхідні для
туриста інформації.
*Таким масо цей самий
путник англійською мовою.
Замовляти:
SVOBODA BOOKSTORE
30 Montgomery Street,
Jersey City, NJ 07302.
Мешканці Стейту Нью Джерсі
підлягають 6%-му податку

Різьба...
(Закінчення зі стор. 1)
кої школи, Френка Мон-
геллі, який також мріяв
про те, щоб на цвинтарі
стояла на сторожі поста
морська у різьбі. І так те-
пер сталося, як потвердив
вчасі відкриття статуї ро-
боти М. Голодики прези-
дент Спілки моряків
Майкл Сакко.
Довго дозрівав задум
побудови пам'ятника і
став дійсністю завдяки
ініціативі одного із при-
ятель нашого скульптора,
який вже знав його мис-
тецькі праці та віддав йо-
му призначення на робо-
ту у Джерсі Ситі. Отри-
мавши запрошення від
проводи школи для мо-
ряків у Валлей Лі у Ме-
риленді М. Голодик, як
розповідав в редакції, по-
їхав на місце, де має сто-
яти пам'ятник, зробив його
модель, управу Спілки
моряків проєкт різьби і
наш мистець приступив до
роботи. Він з признан-
ням розповідає про поміч,
яку найшов на місці шко-
ли моряків, коли віддали
йому вартість для роботи
і цілу технічну обслугу. В
дечому допоміг йому
його син Леонард Голодик
і так завдяки такій актив-
ній допомозі пам'ятник
зробив він за 50 днів. Цей
пам'ятник, як пояснює
наш мистець, з 20 стіп
ширини і 16 висоти, а сама
постаць моряка висока на

Пам'ятник морякам роботи М. Голодики.

13 стіп. Пам'ятник має
металеву основу, а вико-
наний в алюмінію із бето-
новим закінченням.
Святочне відкриття, як
подає американський
журнал, відбулося 16-го
вересня. Присутні були
члени Управи Спілки мо-
ряків та школи Ландбер-
га, католицький свяще-
ник, який відмовив на по-
чатку молитву, та пред-
ставники американської
преси. Запрошені були та-
кож члени аргентинської
амбасад у Вашингтоні,

бо, як відомо, М. Голо-
дик, проживав в Арген-
тині понад 20 років.
Після слова президента
М. Сакко і відслонення
пам'ятника, до присутніх
промовив сам мистець,
стверджуючи, що він є
зв'язком в Божих ру-
ках, і це йому допомагає
у виконанні мистецьких
творів. Він також під-
креслив дух братерства,
який панує в школі Ланд-
берга, а який він особливо
відчуває перебуваючи на
терені школи, вчасі своєї
праці. Розповідаючи на
про те, М. Голодик з по-
дихом відкреслював ви-
сокий різьбів того морсь-
кого центру, його мисте-
цький відділь і пошану
усім, яку він там знайшов.
Його зробили також по-
чесним членом Спілки
моряків і вручили грамо-
ту з подякою за його мис-
тецьку працю. Ця грамо-
та немов розпочала низку
інших подяк і відзначень
для нашого мистця.
В суботу, 2-го листо-
пада, він на святочному
вечорі в Нью Джерсі отримав
від Раді праці по-
в'язанні, одну від
організації Філіппінів за
пам'ятник для Філіппін-
ців, що згинули в Другій
світовій війні, який пиша-
ється саме в Джерсі Ситі,
а другу від Раді праці по-
в'язанні Галсон за цей самий
пам'ятник і за новий, що
саме недавно відслонено
святочної на терені Між-
народної морської школи
в Стейті Мериленді.
Все це є найкращим до-
казом, як чужі зуміли
оцінити мистецтво нашого
земляка і з якою повагою
вони до цього відносять-
ся. Поруч із грамотами,
які зазначають на знак
подяки і признання, ви-
дають також з нагоди посвя-
чення пам'ятника моря-
кам окрему брошурку з
точним життєписом М.
Голодики і поданням важ-
ливих його мистецьких
праць.

Є. Марчук...

(Закінчення зі стор. 1)
ті для співпраці" з кримі-
нальним світом. Вихід із
ситуації: або скоротити
чисельність правоохо-
ронних органів, або "та-
гнути" до рівня норма-
льного їх фінансування
— хай навіть за рахунок
інших витратних статей
бюджету. Залишити сило-
ві структури напрозволя-
є — небезпечний про-
грахунок".
Наприкінці Євген Мар-
чук додає, що він, як і
інші люди, що сьогодні
можуть справді претенду-
вати на перемогу в майбу-
тніх президентських вибо-
рах, а тому сприймаються
як конкуренти у політич-
ній боротьбі, не боїться
замаху. "У мене є на те
причини", — заявив Є.
Марчук, утримавшись від
коментарів.

LVIV EXPRESS SERVICES
OKSANA INTERNATIONAL
1111 East Elizabeth Ave. (908) 925-0717
Linden, New Jersey 07036
ПАКУНКИ В УКРАЇНУ
КОРАБЛЕМ ЛІТАКОМ ДОЛЯРИ ЕЛЕКТРОНІКА
2-3 тижні ДОСТАВА
220 В
ХАРЧОВІ ПАКУНКИ В УКРАЇНУ
Корисні таблиці цін на харчові пакунки в Україну
№1 №2 №3 №4 №5 №6
№1: 119.00, №2: 125.00, №3: 128.00, №4: 189.00, №5: 142.00, №6: 188.00
Увага! 10% ЗНИЖКА НА ПАЧКИ №1, 6, GIANT

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerkonkson, New York 12446
914-626-5641 FAX 914-626-4038
ПРИЇЖДАЙТЕ ДО НАС
НА ТРАДИЦІЙНИЙ ОБІД З НАГОДИ
ДНЯ ПОДЯКИ
четвер 28-го листопада 1996р.
год. 1-ша по пол.
♦ Широкий вибір салат
♦ Індик з гарніром
♦ Стіл з віденським солодким
♦ Кава і чай
На спеціальне замовлення: цілий
індик для родини — додаткових
27 доз.
Святочний обід тільки за попереднім замовленням
Підати святий обід (дати вибір до 12 років) \$16.00 за особу
\$ 7.50 за дитину
ОБІД НА ДЕНЬ ПОДЯКИ З НИЧІЛГОМ:
звичайні кімнати \$ 65.00 за особу \$ 120.00 за дві особи
люксові кімнати \$ 75.00 за особу \$ 140.00 за дві особи
Харчування (дати 13-17 років) \$ 32.50 за дитину
Харчування (дати до 12 років) " безплатно "
НИЧІЛІГ ВКЛЮЧАЄ: БЕЧЕРО (STEAK DINNER) О ГОД. 7-й ВЕЧ.
І СНІДАНОК В П'ЯТИЦЮ
Подати і чайові не включено!

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
ЛЮС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, NY 10009
(212) 674-2568
LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуговує ПІДПІСЬ, ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Таким займається похоронами
на півночі в Америці. Зголошу-
ватися на телефон:
UNION FUNERAL HOME
1600 Shuylent Avenue
(corner Stanley Terr)
NEWARK, N.J. 07102
(908) 964-4222
(201) 375-5555